

Het beste van twee werelden

Jan Willem Hesselink (58) maakte tien jaar geleden als dierenarts een opmerkelijke overstap naar de humane sector door in het Universitair Medisch Centrum Groningen te gaan werken. Onlangs keerde hij op het oude nest terug als hoogleraar patiëntenzorg van de Universiteitskliniek voor Gezelschapsdieren (UKG). De diergeneeskunde en humane geneeskunde kunnen volgens Hesselink veel van elkaar leren.

“Mijn professionele DNA bestaat voor de ene helft uit geneeskunde en voor de andere helft uit diergeneeskunde. Zover ik weet ben ik een van de weinige dierenartsen die zowel in de humane geneeskunde als in de diergeneeskunde heeft gewerkt. Dat was niet bewust gepland, het liep nu eenmaal zo. Na veertien jaar in een dierenartspraktijk in het Groningse Marum te hebben gewerkt, voelde ik dat het tijd was voor iets anders. Via een onderzoeks- en managementfunctie bij de Gezondheidsdienst voor Dieren werd ik uiteindelijk directeur van de sector Oncologie van het Universitair Medisch Centrum in Groningen. Daar werd ik geconfronteerd met een jaarlijkse stijging van het aantal patiënten met kanker van wel 6 tot 9 procent, terwijl gelijktijdig de budgetten krompen. Dat gaf veel spanning, zowel bij mijzelf als bij de medische staf en de verpleegkundigen. Het was een pittige, maar prachtige tijd. Ik voelde me geaccepteerd door de medisch specialisten; het hielp dat ik weet hoe het voelt om er voor je werk 's nachts twee keer uit te moeten.

Na tien jaar, toen de nieuwbouw van het Oncologiecentrum in gebruik was genomen, was het weer tijd voor wat anders; ik ben meer een ontwikkelaar dan een beheerder. Ik had het nooit voor mogelijk gehouden dat ik weer bij dierge-

neeskunde zou terugkomen. In Utrecht viel me direct op hoeveel beide werelden van elkaar kunnen leren: zo heeft diergeneeskunde zich gelukkig nog niet zo doorgespecialiseerd als de humane geneeskunde, men heeft toch een meer holistische benadering. Bijzonder is te zien dat de humane geneeskunde zichzelf nu regelmatig op de borst slaat dat de eendagsdiagnostiek is gerealiseerd, maar in de kliniek hier in Utrecht doen we al

een goed beeld heeft van de hedendaagse dierenarts. Het nostalgische beeld van de algemeen practicus is niet meer reëel in deze tijd. Klanten willen dat dierenartsen zich specialiseren. Dat is ook mijn kerntaak hier, de patiëntenzorg verder helpen. Dat moet ook, aangezien de overheidsfinanciering terugloopt.

Ik wil eraan bijdragen om Utrecht tot de top-3 van de wereld te laten behoren, maar daarvoor moeten we wel kwaliteit

‘De diergeneeskunde biedt een service waar de humane kant nog een puntje aan kan zuigen’

sinds jaar en dag beeldvorming, lab en operatie op één dag. En de creativiteit in de logistiek is heel groot in de diergeneeskunde: wij bieden een enorm goede service waar de humane kant nog een puntje aan kan zuigen. Waar dierenartsen zich nog kunnen verbeteren, is het zichtbaar maken van kwaliteit van hun werk en goede communicatie. En laat de humane geneeskunde juist hier weer beter in zijn. Ik denk dat de samenleving niet altijd

inzichtelijk maken. Dat gebeurt in de diergeneeskunde nu nog nergens ter wereld. Als je uit de gezondheidszorg komt, is dat best apart. De afgelopen tien jaar is er binnen de zorg een grote omslag gaande naar meer transparantie en meer inzicht in de kwaliteit die je levert. Die afgeschermd wereld van voorheen is onder druk van de Inspectie en de zorgverzekeraars aan het veranderen. Ik zie een andere cultuur ontstaan: wer-

den medische fouten voorheen amechtig weggestopt, nu is het veilig melden van incidenten dankzij het Veiligheidsmanagementsysteem (VMS) enorm verbeterd. VMS heb ik ook als voorbeeld gesteld voor de diergeneeskunde. Als dierenartsen kunnen we momenteel nog te weinig inzicht bieden in de kwaliteit die we leveren en dan bedoel ik zowel inhoudelijke, logistieke, moreel-ethische als juridische aspecten. De ommezwaai

die nu plaatsvindt is het besef dat een kwaliteitsregister niet bedoeld is om elkaar te bestraffen, maar om van elkaar te leren en de diergeneeskundige zorg te verbeteren. Ik denk dat dierenartsen van zo'n openbare kwaliteitstoets alleen maar beter worden.

Hier in de kliniek proberen we het kwaliteitsbeleid voor de patiëntenzorg verder te ontwikkelen. Een andere ambitie die ik heb, is het versterken van de

relatie tussen de humane geneeskunde en de diergeneeskunde. Dat was voor mij een belangrijke drijfveer om hier te komen werken. Ik zie veel mogelijkheden voor de diergeneeskunde als meer met de humane geneeskunde wordt opgetrokken. Mijn achtergrond in twee werelden komt hierbij van pas: in Groningen ben ik vanaf de zijlijn betrokken geweest bij een zeer succesvolle onderzoeksgroep op het gebied van oncologie en imaging. Ik heb daar gezien hoe succesvol een samenwerking van verschillende disciplines, zoals medisch oncologen, chirurgen, nucleair geneeskundigen, farmaceuten en fysici, kan zijn. Daar zag ik hoe ik vanuit mijn diergeneeskundige achtergrond een klein steentje kon bijdragen aan het grote geheel.

Een ander voorbeeld is dat hier in de kliniek veel dieren die als patiënt worden gezien en behandeld, ook kunnen dienen als klinisch model voor humane aandoeningen. In zogenaamd translationeel onderzoek, vanuit het lab naar de kliniek en terug, zie je vaak dat de stap van celkweek of muis naar mens lastig is. Honden of katten staan in veel gevallen al veel dichterbij de mens, zodat diagnostiek en behandeling bij deze dieren ook als voorbeeld kunnen dienen voor humane aandoeningen. Met name op het gebied van de oncologie zullen we deze mogelijkheden voor zogenaamde 'dubbele translatie' verder gaan onderzoeken. Samen met de burens van het UMC Utrecht zie ik prachtige mogelijkheden.

Een terugkeer naar de humane geneeskunde? Zeg nooit nooit, maar ik heb het geweldig naar mijn zin. In elk geval kan ik alle dierenartsen aanraden om in beide werelden te werken, het is buitengewoon boeiend. Ik voel me een generalist pur sang. De rode draad is en blijft goed communiceren, of dat nu met hoogleraren is of met boeren aan de keukentafel.

